

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden csütörtök és vasárnap reggel.
Előfizetések és hirdetések Kollár A. könyvkereskedésében
vételnek fel.

Felelős szerkesztő:
Nemes József dr.
Szerkesztő: Atlay.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 10 fillér.
Hirdetések jutányosan számítatnak.

Az ifjuság nevelése és az internátus.

Irta: Csengő Nándor.

Mottó: Az ifjuságot nevelni annyi, mint
a nemzet jövőjére gondolni:
mindkettő létező.

Aki élénk érdeklődéssel és figyelemmel kíséri a tanuló ifjuság életét, főként pedig ama tanulóknapi programját, kik az iskola székhelyén u. n. »kosztos helyeken« vanak »elkvártélyozva« v. reggelenként vasuton jönnek be az iskolába és délben vissza a szülői házba, könnyen megérti az illetékes tényezők ama megegyező vélekedését, hogy sem a »kosztos helyek« sem pedig a bejáró tanulóknak intézménye nem elégíti ki ama minimális megkívánást sem, melyet az iskola és szülők tőlük várnak. *Panaszkodnak a szülők, aggódnak az iskola (mint — pedagógiai szempontból — a nemzet képviselője), elégedetlen a felsőbb iskolai hatóság.* Innen az a törtetés és igyekezés az anomáliák megszüntetésére v. legalább is csökkentésére főként internátusok felállítása által. Állítsuk vizsgálódásunk központjába a mi városunkat, Baját: eredményes lenne-e — persze pedagógiai szempontból — Baján a vidéki tanuló ifjuság számára Otthont építeni? Erre a kérdésre a következő indirekt választ adom: vagy nem eléggé ismeretesek az általános és speciális (bajai) diák-anomáliák, vagy pedig szellemi és anyagi fiaskótól féltik a felállítandó internátust; pedig hát *az előbbiek sürgetve követelik az utóbbi nem fenyegeti a felépítendő diák otthont.* Mindkettőnek meggyőző leírása leszen céloom ezen sorokban.

Sorba veszem az idevágó főbb kérdéseket, melyeknek egyszerű feltárása egyúttal dokumentuma a konviktusok szükségességének.

Fiúiskoláinkat (gimnázium, tanítóképző és polgári) helyi v. vidéki szülők helyben elhelyezett gyermekei, kis részben vasuton bejáró növendékek népesítik be. Az 1912—13. tanév statisztikai adatai szerint a 787 tanuló közül 433 (55.02%) vidéki és 354 (44.98%) helyi. A tanulóknak elhelyezkedési viszonya pedig a következő volt: szüleinél lakott 354, a tanítóképző-intézet internátusa ellátott kb. 150 növendéket, idegen családnál elhelyezve 248 és vasuton bejárt cirka 35 tanuló.

Az ellátásra adott tanulóknak életére (situ stric-tisre) a »kosztos« helyek legfőbb hibája, hogy nem nevel; a diáktartás tisztán üzleti alapon áll; ső egynehány család existenciájának tisztán diáktartás az alapja. Ezen szépség hiba mellett van egy veszedelmesebb, vagyis termézetes kisértője s következménye az elsőnek és ez az, hogy a legtöbb esetben a élelmező család maga hallgatja el diákjainak sokszor súlyos és büntetést követelő hibáit; tehát

amellett, hogy nem nevel, nem fegyelmez, még büntítkező is. Egyik-másik élelmező hely állandó tanyája a különböző okok miatt méltán kifogásolható diákösszejöveleteknek, melyeken a jelenlevők zöme persze a vidékről ideszakadt *gondozatlan* tanulóknak; és ami szintén igen jellemző, ilyenfajta helyekre állandóan jut tanuló, mert hisz oda szívesen törekszik minden minden könnyelműsége hajló egyén. Kevésbé kifogásolható még az, ha ilyen összejöveletek helyett a tanuló a *főbb* utcákon sétálással — persze módjával — tölti pihenő idejét, mert hisz az utca állandóan felügyelet alatt tartat: ellenőrzik a tanárok, vigyáznak rájuk az ismerősök, illemre szorítják az ismeretlenek a nagyközönség.

Az élelmező család nevelni nem akar, fegyelmezni, ellenőrizni pedig — egyéni érdekből — nem mer; mert bizony könnyen megéssik, elveszik tőle a kedvenc csemetét, csak mikor haza kerül a *drága* gyermek, veszi észre az aggódó apa s anya, hogy szelid fiukból illetlen, dúrva, darabos »felvilágosult« *individuum* lett, amit persze a haladó kor javára v. rovására irnak. Feltűnő az a kihívó és illetlen viselkedés és beszélgetés modor, melylyel ép a nevelés hiánya miatt találkozunk. Fáradjon ki k. érdekelten olvasó egyszer a vásártérre, amikor az u. n. kis diákok footballnak. *A sajtóság és jellem a főlgyület nélküli időben nyilvánul meg tiszta valóságában.* Im a játék közepette minden legcsekélyebb nézeteltérés, de minden »ok« nélkül is a legközönségesebb darabos szólás alapja az egymásköztii társalgásnak, az idegen városból jött »kosztos« diák pedig valósággal excellál élettudásával és felvilágosultságával a többi között és ami legkárósbabb vezetője a többinek.

Az élelmező család minden tevékenysége abban merül ki, hogy élelmezni és helyyell látja el a rábizott feltett gyermeket, ami pedig nem nyújt erkölcsi értéket sem a szülőknek kik fizetnek érte, sem az iskolának, ki küzd érte, sem a tanulóknak, kinek elsőrendű érdeke. Jól tudom, a vidéki szülőknek legnagyobb gondot ad, ha a fiuk valódi diák sorba kerül, amikor idegen kézre kell adni, sok töprengés: vajjon megállja-e a helyét az iskolában, megkapja-e rendes ellátását a »kosztos« helyen, ápolják-e ha beteg lesz, nem rontja-e meg a jó barát, ellenőrzik-e majd lépéseit, simulékony *nevelhető* lelkét úgy idomítják-e majd, miként a szülői házban, öröködnék-e, hogy testét lelkét megne mételjezzék káros hatások? Száz meg száz kérdés merül fel az aggódó szülő lelkében, melyekre bizonytalan a válasz és amikor már megjő a felelet, gyakran változhatatlan és szomorú. A szülőknek joguk van gyermekük életére behatni, joguk van azt irányítani és ha másnak adják át az irányítást joguk van kontrollálni. E jogot pedig, amely a szív és ész joga, oly szentnek oly feltétlen-

nek ismerem, hogy képes lennék e jogukat t. i. az ellenőrzés jogát még az iskolába is bevinni (nyilvános iskola.)

A vidéki tanulóknak kis hányada az u. n. bejárók, kik reggel vonatra ülve bejönnek az iskola székhelyére, előadás után ismét visszautaznak a szülői házba. Ezen intézményből eredő minden baj abban gyökerezik, hogy sok időt tölt a gyermek teljes felügyelet nélkül v. oly helyen hol a környezet sem gardirozza. Hogy mik azok a károk, bajok, melyek ennek nyomán járnak, csak néhányat említek aminek épen tanuja voltam. Egyik délvidéki nagy diákváros gimnáziumi igazgatójához napnap után jöttek a névtelen és némelyes panaszok, melyek szerint a bejáró tanulóknak viselkedése a vasuton nemesak speciális iskolai de általános társadalmi, emberi szabályokba ütkezik. Hogy mennyire helyen valók voltak a feljelentések arról személyesen győződtem meg. Amíg a tanuló a beszállásra vártak egyideig csak volt beszélgetni valójuk, de vonatra ülve hamarosan kifogytak élményiek elregeléséből, no meg a helyzet urai lettek mert hisz külön fülkében utaztak. Hamar előkerültek a tiltott olvasmányok és a kártya. Az idősebbek közt vígan folyt a játék. Volt ki — pénze nem lévén — azzal szórakozott, hogy legalább is annyi kárt tegyen az államnak, amennyit havonta a bérletért fizet. Hogy mi vitte a fiukat ilyen szórakozásra, könnyen megérthetjük, a felügyelet hiánya az unalom és tétlenség, e három nyomában sosem jár jött. Ami a bejárótanulóknak intézményét még inkább elítélendővé teszi, hogy ma már iskolás lányok is jönnek be vidékről, ami bizonyos tekintetben — morális szempontból — megokoltan kifogásolható. Ez utóbbit is előbbi is szomorú praecedensek erősítik. Baja speciális helyzeténél fogva a tanulóknak bejárása ellen szól az is, hogy megnehezíti a magyarosítást helyesebben a magyar beszéd elsajátítását; különösen ha a polgári iskolában a folytonos délelőtti tanítást állítják be, ami meghatározza a környéki német falvak bejárótanulóinak a számát. A sváb gyermek illetéknép a nap felét a szülői otthonban tölti, és miként Werner igazgató említette egy évzáró beszédében a tiszta magyar beszéd elsajátításának rovására.

Im itt van néhány kép a vidéki tanuló életéből skematikus nagy vonásokban. Talán az érdekeltek vakmerő abszurdumnak vagy a való kinagyításának látják állításaimat, sajnos nem; mindezeknek positívum az alapja és e néhány észrevétel sovány váza a realitásnak. *A családi nevelés és felügyelés hiánya alapja minden apróbb nagyobb bajnak, mellyel az iskola hasztalan küzd.* Ne az iskolát vádoljuk, hogy nem nevel, hanem azt kinek elsőrendű érdeke. Vajjon teljesen eredménytelenül hangzik el ama gyönyörű eszme, mely a szülőknek az iskolá-

val való állandó contactusát hirdeti? Vajjon mikép valósítható meg az a törekvés, mely a szülő és iskola harmonikus együttműködését célozza? Vajjon ki szerez érvényt annak, hogy a tanuló bizonyos erkölcsi-jellem-keret határait át ne lépje, ha nem a tanári kar — az iskolában, a szülők vagy helyetteseik — otthon?

Már most az a kérdés, mit lehetne tenni az anomáliák megszüntetésére vagy legalább is csökkentésére?

Rövid a felelet: *szüntessük meg v. minimumra redukáljuk a bejáró tanulók intézményét; csak feltétlenül megbízható nem teljesen üzleti alapon nyugvó családoknak adjunk kosztos diákokat megfelelő és állandó ellenőrzés (tanári és iskola-orvosi inspicálás) mellett; a fennmaradó többi tanuló elhelyezésére pedig építsünk internátust, akár az állami, akár a város, akár — és est végső esetben — magán-személyek finanszírozásával.*

Hogy valóban célirányos volna és sem anyagi sem szellemi fiaskó nem fenyegetné ez intézményt, arról más alkalommal fogok írni.

Városi közgyűlés.

Baja város törvényhatósági bizottsága folyó évi április hó 6-ik napján délután 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart Purgly Sándor dr. főispán elnöklésével. A közgyűlés tárgysorozata a következő: Belügyminiszter ur leirata az állami népiskolák építési költségeinek fedezésére a gyámpénztári összesített, pénzkészletből 223000 korona függőkölcsönnek felvétele ügyében. (Gazd. tanácsnok.) A kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak leirata a baja—bezdáni h. é. vasut segélyezésére megszavazott 40000 korona hozzájárulási összeg mint ideiglenes kölcsön kamatainak utalványozása ügyében. (Gazd. tanácsnok.) Ugyanannak leirata a baja—bezdáni törvényhatósági közut városi és vármegyei szakaszának kiépítésére vonatkozó műszaki felvételek és terveknek elkészítése ügyében. (Gazd. tanácsnok.) A m. kir. honvédelmi miniszter urnak rendelete az 1912. évi LXIX. t.-c. alapján foganatosítandó ló- és jármű-összeírás és lóosztályozás tárgyában. (Katonaiügyi tanácsnok.) A m. kir. honvédelmi miniszter urnak leirata az új lovassági laktanya általános építési tervezetének átdolgozása tárgyában. (Gazd. tanácsnok.) A közigazgatási bizottság jelentése az 1913. év második feléről. (Főjegyző) Dr. Hegedűs Aladár polgármester urnak kérelme megrongált egészségének helyreállítására három havi szabadságidő engedélyezése iránt. (I. aljegyző.) A városi tanács jelentése az elektromos áramszolgáltató telepre vonatkozó versenytárgyalás eredményéről és az alkalmazandó szakértőnek megválasztása. (Tiszti mérnök.) Esztergomvármegye közönségének átírata a borfogyasztási adó eltörlése iránt. (Gazd. tan.) A városi tanács jelentése a Mátéháza pusztá V. majorságának haszonbérbeadása végett megtartott árverés eredményéről. (Gazd. tan.) Ugyanannak jelentése a Vajas és a Sugovica vízében a város közönsége által gyakorolható halászati jog bérbeadása iránt megtartott árverés eredményéről. (Gazd. tanácsnok.) Ugyanannak előterjesztése a tüzoltó-laktanya és az előfogatok céljaira szükséges helyiségek biztosítása iránt. (Gazd. tanácsnok.) Vojnits Dániel apátplébános kérvénye a róm.

kath. plébánia templom nagyharangjának újraöntéséhez 1000 korona hozzájárulási összeg megszavazása iránt. (Gazd. tanácsnok.) A városi tanács előterjesztése a Takarékpénztár-utca rendezése ügyében. (Gazd. tanácsnok.) Ugyanannak előterjesztése a városi előfogatok vállalatának meghosszabbítása ügyében. (Gazd. tan.) A rendőrkapitányság előterjesztése a rendőrség részére diszruha beszerzése iránt. (Gazd. tanácsnok.)

Mai témák.

A staggione

szintársulatokról, működésükről, nivójukról már annyi szó esett fővárosi és vidéki lapok hasábjain, hogy csakis felesleges lehetne már a mondottakhoz hozzáfűzni. Megmondottuk mi is és elfogulatlan leírásaink is annakidején őszintén, hogy néhány nagyon is kevés előadást kivéve és néhány ugyancsak igen kevés színészt kivéve: kritikán alul maradt a színvonala a társulatnak. Már legalább is a mi tényleg finomult és intelligens, de ugylászik még annak el nem ismert, csak rosszszemű kiaknázásra alkalmasnak vélt publikumunknak. Megírtuk ezt, tán nem is egyszer, annakidején ha mindjárt a körülmények miatt megbocsát-hatónan mérsékelt tónusban is, de senki sem vette komolyan véleményünket. A fásult, mármár bármintemű szórakozásra kész közönség a legtöbbször mégis eléggé megtörlötte a termet és a színészek, az igazgatójuk egy kis reklámmal, egy kis siránkozással, de akárhányszor a megbotránkozásig csapnivalóan rossz előadással nap-nap után jobb sorsra érdemes koronákat csaltak ki a város intelligenciájának zsebéből. Szerencsénkre nem áll ebben statisztika a rendelkezésünkre és nem állíthatjuk oda a hiteles számadatokat ezen sorok végére, mert úgyhisztük, megdöbbsentő volna az eredmény és szomorúan konstatálhatnók, hogy annyi pénzért mégis csak valamivel több kultúrát vehettünk volna — egy másik, szolidabb kereskedőtől.

Az epilógus pedig, ami teljesen bizonyítja állításainkat, a színészgyesület legutóbbi közgyűlésén Tapolczai Dezső indítványa, amelyet az egyesület sietve el is fogadott és szószentint a következő:

„Tekintettel arra, hogy sem Könyves Jenő, sem Hidvégi Ernő nem feleltek meg annak a várakozásnak, amelyet a tanács működésükhöz fűzött, jövőben nekik engedélyt véleményezni nem fog. Erről úgy Könyves Jenő mint Hidvégi Ernő ajántott levélben értesítendő.»

Megzőkcentünk

egy kicsit a napokban és ezt — szégyen ide, szégyen oda — őszintén meg is kell vallanunk. Akadtak néhányan, talán sokan is, akik megijedtek két nagysikerűnek ígérkező estély megtartásától és siettek megtenni mindent ép annak a mulatságnak érdekében, amelyik automatikusan is fényesre sikerült volna. Valljuk be, sok volt egy kicsit a konzervativizmusból, főleg ebben az esetben, amikor ép a modern kereskedői szellem láthatta volna be hamarabb, hogy néha a konkurrencia — pláne ilyen természetű — csak hasznára lehet mindakétőnek. Mindakét multság megfojja találni a maga feltétlen közönségét és ezt csak a túlféltékenyek nem akarták beismerni. No

de szerencsére visszafullad megint minden a régi mederbe, élvezzük a szymphoniásokat és lesz alkalmunk a kereskedők pompásba készülő műsorát megcsodálni. De tanulságul megjegyezhetjük magunknak az esetet és meríthetünk belőle a jövőre több bizalmat önmagunkban.

pad.

H I R E K.

— A reneszansz gondolatvilága. Czokó Ambró dr. tanár a főgimnáziumban az elmúlt vasárnap a főntebbi címen tartott előadást, amelyben ismertette azokat a lényezőket és új szellemi áramlatokat, amelyek kialakították a reneszansznak az egyéniségek kibontakozására kiválóan alkalmas gondolatvilágát és mozaikszerű ismertetésében érthetővé tette a közönség előtt a reneszansz geneziséjét.

— Szakértő pályázók. A városi villamtelepre beérkezett ajánlatok átvizsgálására kiküldendő szakértőnek a következők pályáztak: Hoor Mór dr. műegyetemi tanár; Martos Viktor magánmérnök (Bpest) Szabó Tibor mérnök (Bpest) Hercegh és Kiss gépészmérnökök (Budapest) Beck Gyula üzemezőt (Nagybecskerek) Connerth Kornél magánmérnök (Bpest.)

— A mérnöki irodából. Fehér Jenő tiszti mérnök újból tökéletesen elkészítette a plébánia épület építési terveit, úgy hogy a legközelebbi közgyűlés már kiürathatja az építésre az árlejtést. Az új terv megvalósítása cirka 20000 koronával olcsóbb a réginél s emellett az érdekeltel igényeinek szigorú számításba vételével készült s így remélhetőleg öszre már megkezdhetik az építést. — A főtér rendezése foglalkoztatja ezenkívül leginkább Fehér Jenő tiszti mérnököt, aki a főtérrendezés elfogadható terveit már a májusi közgyűlésre szeretné behozni.

— Szinfonai hangverseny. Az országos magyar szinfonia zenekar csütörtök esti koncertje iránt hatalmas érdeklődés nyilvánult meg városunk zenétkedvelő publikuma közt amelynek egyetlen tagja sem akarja elmulasztani azt a páratlan élvezetet, amelyet a hatvan tagú zenekar klasszikus estje fog nyújtani. Érthető örömmel látjuk a közönség érdeklődését, mert ez annak a jele, hogy városunkból nem hiányzik a művészi nivójú koncertek megbecsülése s a pártolással lehetővé teszi, hogy máskor is legyen részünk ilyen művészi szenzációkban. A hangverseny műsora a következő: 1. Weber Károly Mária: A bűvös vadász. Nyitány. 2. Bizet: Arles-i lány. Zenekép. 3. Chován Kálmán: Magyar Rapszódia. 4. Csajkovszky Péter: Hatodik szinfónia. (Pathétique) 5. Berlioz Hector: Rákóczi induló. „Faust elárkhozása” című drámai legendából van kivéve.

— Névmagyarosítás. Kiskoru Kungl Ferenc bajai illetőségű kegyes tanítórendi papnövendék családi nevét belügyminiszteri engedéllyel „Kun”-ra változtatta.

— A gázorák hitelesítése. A gázorák megbízhatóságáról több panasz érkezett a mérnöki hivatalhoz, mely hivatal a panaszokról jelentést tett a tanácsnak azzal a javaslattal, hogy a nem hitelesített légszszmérő órák kellő hitelesítése iránt az állami mérték-hitelesítő hivatalnál lépések volnának teendőek. A városi tanács a légszsztársulat igazgatóságát sürgős nyilatkozattételre hívta fel.

— **A Legényegylet Iccéalls előadása.** Nagyszámú publikum előtt tartotta meg Wohlmuth István tanár az elmúlt vasárnap Beck Károly bajai költő életéről és műveiről szóló ismertető előadását. Az előadó végigvezette a hallgatóságot Beck Károly életének érdekes fázisain, kimutatta a kapcsolatokat élete és költői működése között s részletes méltatásba bocsátkozott a költő műveinek felemlítésekor, úgy hogy a jelen voltak egységes képet alkothattak maguknak az érdekes és értékes poétai egyéniségről. Wohlmuth tanár előadásán kívül a többi műsorszámok is Beck műveinek szavalásából s előadásából állott s így az előadás mindjárt közelebb hozta a költőt a közönséghez. — Itt említjük meg, hogy a költő tiszteletére rendezett előadás alkalmával Madarassy Beck Miksa báró, a Magyar Leszámitoló és pénzváltó bank igazgatója 50 koronát küldött a legényegyletnek.

— **A kereskedő ifjak együletének estélye** szokatlanul látogatottnak és fényesnek ígérkezik, amit érthetővé tesz az a nagyszabású program, amelyet az egyesület páratlan műgonddal állított össze. Az Omike híres énekkara, Alba Nevis, a modern irodalom egyik kiváló képviselője, Monaszterly dr., az Operaház kűrtkvartettje, hárfaművésze és Göndör jogszigorló számaiból összeállított műsor a legkényesebb igényeket is feltétlenül kielégíti. Az érdeklődés oly nagy e hangverseny iránt, hogy jegyek már csak korlátozott számban kaphatók. Az estélynek szokatlan fényt fog adni az a körülmény is, hogy a védnökök, — Vojnits István báró v. b. t. t., Purgly Sándor dr. főispán és Hegedűs Aladár dr. kir. tan. polgármester — is megígérték a hangversenyen való megjelenésüket. Azt hisszük ez a koncert minden tekintetben a legsikerültebbek közé fog tartozni.

— **A közegészségügy és az utazókosár** szoros kapcsolatba kerültek a minap egyik szomszédos községünkben, ahova most választottak új orvost, mivel a régi, kereset híján jobb vidékre költözött. Maga az új orvos fiatal, ideálokkal telt, tehát keserű csalódásokra predisztinált ember mesélte nekünk e történetet. Beállított hozzá egy paraszt. A nyakán hatalmas daganat, szembetűnően elhanyagolt állapotban. Be is valija hamarosan, hogy kisasszony napja óta megvan, de nem kezelte magát orvossal. Először is azért mert hónapokon át nem volt orvosa a községnek. Másodsor pedig azért, mert amikor meglátta, hogy milyen kicsi kosárral érkezett meg az új orvos, nem volt bizalma hozzá. De most, hogy látja, mennyi műszere van — és áhitattal nézett a magas üvegszekrényre — most megjött a bátorsága. Mert ha csak annyit is tud, hogy melyik mire való, már akkor is nagy lehet a tudománya. Megtörtént. És ajánlatos, hogy legkivált azok jegyezzék meg, akik megdöbbennek és fejüket csóválják a mi keserves falusi hygyeñiánkon.

— **Legizlésebb virágosok**at mindenkor csakis Fogt Ferenc élővirágkötészetében lehet venni. Izléssel és technikai tudással készülnek ott a csokrok, melyek mindig kielégítik várakozáson felül a vevőket.

Festmények kiállítása

ajándékoknak igen alkalmas eredeti magyar és külföldi festőművészek munkái. Megtekinthetők:

Kollár A. könyvkereskedésében.

— **A tűzkárbiztosítás államosítása.** Sopron város közönsége a tűzkárbiztosítási intézmény államosítása iránt feliratot intézett az országgyűlés képviselőházához. A társörvényhatóság a feliratot pártolás végett megküldötte Baja város törvényhatóságának is.

— **Még egy mozt akartak építeni.** Eichler Vencel és társa temesvári építőmesterek és vállalkozók engedélyt kértek Baja város tanácsától, hogy itt mozgósínházat építhessenek. Ingyen telket és 15 évi kizárólagos jogot is kértek. A tanács a kérelmet elutasította.

— **Uj temetőkerítés.** A Rókus temető új kerítésének ügyében április hó 20 án tárgyalás lesz a város gazdasági hivatalában.

SPORT.

Sport-naptár.

Április 5 én bajnoki futballmeccs d. u. 3 órakor a BSE — Szabadkai SE. Baján.

Április 12-én Baján, a Szegedi AC.

Április 13 án Baján, a Bácsalmási SC.

Főmunkatárs:

POLLERMAN ARTUR dr.

Baja város szegénysorsu lakosai ez idén is, úgy mint eddig minden évben történt...

kiültetésre való

ingyen gyümölcsfát

kaphatnak a

Gyümölcsészeti Egyesület Rezsőtelepén, ha azt személyesen kérti és elvinni fogják. Jelentkezhetni a Rezsőtelep Irodájában minden kedden és esütörtökön délután 2—4 óra között. 1885

6259/1914. kig. szám.

Ujabb felhívás

az adózó közönséghez.

Ismételve felhivatnak mindazok, kik a hadmentességi díjra vonatkozó bejelentésüket a már közzétett határidőben be nem adták, hogy ezt a vallomásukat 8 nap alatt annyival inkább adják be, mivel ellenkező esetben hadmentességi díjuk a törvényben meghatározott súlyos következmények terhe alatt — hivatalból fog megállapíttatni.

Kelt Baja, 1914. március 26

Városi adóhivatal.

5/5/1914. eln. szám.

Pályázat.

Baja város törvényhatóságánál üresedésbe jött, évi 800 K kezdő fizetéssel és 240 K lakbérrel javadalmazott rendőri állásra pályázat nyitattik.

Pályázni óhajtók felhivatnak, hogy pályázati kérvényeiket legkésőbb ifolyó évi április hó 30-ig a polgármesteri hivatalnál nyujtsák be. Baja, 1914. március 28.

Polgármester helyett:

Erdélyi, főjegyző.

Meghívó.

Van szerencsém a **Bajai Gyümölcsészeti Egyesület** t. c. tagjait az **1914. évi április hó 13-án Husvét hétjőjén d. o. 11 órakor** a városi székház II. számú tanácstermében megtartandó —

rendkívüli közgyűlésre

tisztelettel meghívni.

Baján, 1914. évi március hó 31 én.

Jós István

1886

ügyvezető alelnök.

Zárgysorozat:

1. Intézkedés az Egyesületnek Baja város részére leendő átadása és következőleg az Egyesület felosztása iránt a f. é. március 8-iki közgyűlésen hozott határozat ellen benyújtott felebbezés tárgyában.

2. Ettől függően, esetleg újbóli közgyűlés egybehívásának elhatározása az alapszabályok 30. §-a alapján a Gyümölcsészeti Egyesületnek Baja város részére leendő átadása és annak folyamánként az Egyesület felosztása iránt.

3. Alapszabályszerű indítványok.

8-07/1914. kig. szám.

Hirdetmény

Közhírré teszem, hogy az Általános Beszerzési és Szállítási Részvény Társaság hírlaposztály részére »A Nap«, »Budapest«, »Kis Újság«, »Az Est«, »Esti Újság«, »Uj Lap«, »Ejnye bejő« és »Az Érdekes Újság« című lapoknak Baja város területén leendő utcai elárúsítására az engedélyt 1914. évi április hó 1-től június hó 30-ik napjáig terjedő időre a 136000. V. a. 1912. sz. Bi M. rendeletben foglalt rendelkezések szigorú beartásának kötelezettsége mellett a mai napon megadom.

Baja, 1914. évi március hó 31-én.

Polgármester helyett:

Erdélyi főjegyző.

1755/1914. kapt. szám.

Hirdetmény.

Baja város rendőrkapitányi hivatala a nagyméltóságú belügyminiszterium meghagyása folytán közhírré teszi, hogy az Észak-Amerikai Egyesült Államokban, főleg a vas- és acél iparágak terén történt üzemkorlátozások folytán, igen nagy a munkanélküliek száma és az a munkásoknak folytatólagos ujjab elbocsátása által folyton növekedik.

Valószínű, hogy az ottani közgazdasági helyzetnek javulása a közeljövőben alig várható, sőt ellenkezőleg számos jelből a viszonyok rosszabbodására lehet következtetni.

Erre való tekintettel az Egyesült Államokban a bevándorlási törvény rendelkezéseit is a legnagyobb szigorral alkalmazzák s pedig olyanira, hogy még az Ellis-Islandon át Kanadába való kivándorlás is gyakran nehézségekbe ütközik.

Mindezek folytán felhívom s figyelemzetem az Észak-Amerikai Egyesült Államokba kívándorolni szándékozó polgárokat, hogy kivándorlási szándékuktól jól felfogott érdeklükben álljanak el legalább is addig, míg a munkaviszonyok, illetve kereseti viszonyok kedvezőbbek lesznek, mert ellenkező esetben kereset hiányában nélkülözéseknek lennének kitéve.

Baja, 1914. évi március hó 20-án.

Dr. Molnár Mihály s. k.

rendőrfőkapitány.

8258/1914. kig. sz.

Hirdetmény.

A Margittaszigeti Ármentesítő és Belvízle csapóút Társulat folyó évi március hó 19-én 312 szám alatt kelt átirata szerint ezen társulat 1913. évi pénztári számadásai a társulat hivatalos helyiségében Mohácson folyó évi március hó 22-től folyó évi április hó 5-ig bezárólag közszemlére vannak kitéve.

Miről az érdekelt bajai ártéri birtokosok oly figyelmeztetéssel értesítettnek, hogy ezen számadások a jelzett napokon belül a hivatalos órák alatt megtekinthetők és esetleges észrevételeik is ugyanazon idő alatt megtehetőek.

Baja, 1914. évi március hó 26-án.

Polgármester helyett:
Erdélyi főjegyző.

SZÖVET MARADÉKOKAT

melyek nálam felhalmozódta k áron alul, órlási árengedménnyel adok el. Ezen szövetszövetmaradékot elegendők teljes férf-öltönyökre, nadrágokra, paletókra, női kosztümökre, aljaka stb.

Kérjünk maradékmintákat férf- és női szövetekből.

melyeket ingyen és bérmentve küld:

KARL KASPER
posztógyára INSBROCK 408.

1880

GRAND HOTEL ESPLANADE = NAGY SZÁLLODA

a Szt.-Lukács- és Császár-gyógyfürdőkkel szemben.

Rózsadomb parkos (tövében). — A modern technika leg-hat emeltes újabb vívmányinak alkalmazásával teljesen újonnan épült szálloda

bazár fényvel 250 szobával.

Részburor, központi gőzfűtés, minden szobában hideg-meleg víz, villanyvilágítás. Lifték, külön olvasó-, társalgó-, író-szobák stb.

Elsőrangú étterem és kávéház.

Penziórendszeris. Kereskedelmi utazók és fürdőzőknek igen alkalmas. A vonatokhoz saját autójáratok.

Villamos közlekedés minden irányban. — Méréselt polgári árak. — Uri és női fodrász a házban.

Szíves pártfogást kér

Pallai Miksa, igazgató tulajdonos.

BUDAPEST,

III. ZSIGMOND-U. 38-40.
Telefon 130-35. 6 perc a nyugati és déli vasút pályaudvaroktól.

Baja városát érintő vonatok menetrendje.

Érvényes 1913. évi október hó 1-től.

Oda						Szabadka-Baja-Bátaszék-Ujdombovár.						Vissza					
Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Gyv.	Szv.	Szv.	Gyv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Gyv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.
5416	5404	5406	5408	5002	5410	5415	5001	5403	5405	5407	5409	5415	5001	5403	5405	5407	5409
I-III	I-III	I-III	I-III	I-II	I-III	I-III	I-II	I-III	I-III	I-III	I-III	I-III	I-II	I-III	I-III	I-III	I-III
1115	710	745	745		12-20 2-45 3-20	ind.	Budapest keleti p. u.	—	—	—	—	—	545	1-00	720	1000	545
505	1036	220	4 43	6 57	700	ind.	Szabadka	—	—	—	—	745	10 08	9 30	1221	627	926
511	1044	228	4 50		706		Szabadkai műtrágyagyár	—	—	—	—	739		9 24	1215	621	920
516	1049	233	4 55		711		Horvátanyák 2. sz. őrház	—	—	—	—	733		9 18	1209	615	915
521	1054	238	5 00		716		Kelebi tanyák 3. sz. őrház	—	—	—	—	728		9 13	1204	610	910
526	1100	244	5 05		721		Szabadkai tanyák 4. sz. őrház	—	—	—	—	722		9 07	1158	605	905
532	1108	251	5 12	7 15	727		Csikeria	—	—	—	—	716		9 02	1152	559	900
539	1115	258	5 19		734		Bácsalmási vöröserdő 8. sz. őrház	—	—	—	—	705		8 55	1143	560	852
543	1121	303	5 24		738		Bácsalmási szállók	—	—	—	—	701		8 51	1139	546	848
550	1128	310	5 31	7 28	745	érk.	Bácsalmás	—	—	—	—	653	9 35	8 42	1130	537	840
553	—	301	—	—	740	érk.	Kiskunhalas	—	—	—	—	—	—	—	1200	—	850
351	1121	—	—	—	739	, Regőce	—	—	—	—	—	648	—	—	330	—	855
558	1140	320	5 33	7 29	746	ind.	Bácsalmás	—	—	—	—	643	9 34	8 32	1115	532	833
602	1145	325	5 36		750		Álmás	—	—	—	—	639	—	8 28	1111	528	829
610	1154	334	5 44		758		Óalmás	—	—	—	—	632	—	8 20	1102	519	820
622	1205	347	5 55	7 46	810		Bácsbokod-Bácsborsód	—	—	—	—	621	9 16	8 10	1051	509	810
634	1217	359	6 07	7 58	822		Mátéháza puszta	—	—	—	—	605	—	7 59	1039	458	759
640	1223	405	6 13		828		Bajai szállók 24. sz. őrház	—	—	—	—	558	—	7 50	1032	451	752
648	1231	413	6 20	8 10	836	érk.	Baja	—	—	—	—	550	8 51	7 42	1024	443	744
700	1241	438	6 22	8 15	851	ind.	Baja	—	—	—	—	545	8 50	7 31	1009	437	734
708	1251	448	6 30		900		Pörböly felső megálló	—	—	—	—	536	—	7 22	1000	428	725
715	1259	456	6 37		907		Pörböly	—	—	—	—	530	—	7 15	953	422	719
724	110	507	6 46		916		Alsónyék	—	—	—	—	520	—	7 03	942	412	709
728	114	511	6 50	8 37	920	érk.	Bátaszék	—	—	—	—	516	8 26	6 59	938	408	705
—	132	—	7 07	8 38	925	ind.	Bátaszék	—	—	—	—	—	8 13	6 51	—	401	658
—	345	—	9 07	9 56	1102	érk.	Ujdombovár	—	—	—	—	—	6 50	4 46	—	225	524

oda.				Baja-Zombor-Ujvidék.				Vissza.				oda.				Baja-Bezdán-Zombor				Vissza.			
400	820	100	450	ind.	Baja	—	—	635	915	323	706	330	1236	503	ind.	Baja	—	—	—	655	353	844	
411	830	110	500		Baja-szállás város	—	—	627	908	315	658	339	1243	511		Baja szállás város	—	—	—	646	344	835	
425	849	127	513		Vaskút	—	—	610	853	259	642	353	1256	525		Vodica	—	—	—	632	330	821	
451	914	201	538		Gara	—	—	542	828	237	616	402	104	534		Bátmonostor	—	—	—	623	321	812	
506	929	215	552	érk.	Regőce	—	—	515	808	217	553	424	121	601		Nagybaracska	—	—	—	601	303	750	
509	939	216	557	ind.	Regőce	—	—	505	800	157	542	434	130	610		Csátalja	—	—	—	544	248	727	
537	1010	239	627		Órszállás	—	—	447	744	140	525	448	143	623		Dávod	—	—	—	531	235	714	
547	1020	248	637		Körtés 13. sz. őrház	—	—	426	725	117	505	511	206	647		Hercegszántó	—	—	—	517	221	700	
556	1037	256	651		Gádor	—	—	416	718	110	458	521	216	657		Béreg	—	—	—	448	152	631	
608	1049	307	704		Magyarut 16. sz. őrh	—	—	350	701	1247	440	530	224	706		Küllőd	—	—	—	438	142	621	
615	1056	314	711		Nenadics	—	—	342	655	1241	434	555	247	738		Bezdán	—	—	—	425	129	608	
626	1105	323	720	érk.	Zombor	—	—	330	645	1230	423	611	302	754		Monestorszeg	—	—	—	355	104	533	
1031	—	717	—	érk.	Ujvidék	—	—	—	207	751	—	633	322	815		Elzaszállás	—	—	—	334	1243	512	
214	—	1038	—	, Belgrád	—	—	—	—	843	541	—	640	329	821	érk.	Zombor	—	—	—	326	1235	505	